

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **F. M.**, bývajúceho v P., zastúpeného advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., proti žalovanému **1/ D., a.s.**, so sídlom v Š., IČO: X., za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalovaného S., a.s. so sídlom v B., IČO: X., o **zaplatenie 79 399,85 €**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 17 C 251/2010, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. decembra 2013 sp. zn. 9 Co 240/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému a vedľajšej účastníčke nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa podanou žalobou domáhal na žalovanom zaplata 79 399,85 € (300 násobku doteraz priznaného bodového ohodnotenia) titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v súvislosti s chorobou z povolania, ktorá bola u neho zistená 20. januára 1989 ako chronická otrava sírrouhlíkom. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zdôvodnil naďalej sa zhoršujúcim zdravotným stavom a vplyvu tohto zhoršenia na jednotlivé životné úkony, uspokojovanie spoločenských potrieb a plnenie spoločenských úloh, ako i znemožnenie výkonu voľby povolania alebo možnosti ďalšieho sebavzdelávania.

Okresný súd Galanta rozsudkom z 26. marca 2013 č.k. 17 C 251/2010-250 žalobu zamietol a žalovanému a vedľajšej účastníčke nepriznal náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu vychádzal z § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia a vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovaným z § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bol toho názoru, že

nárok žalobcu je premlčaný, nakoľko nebol uplatnený na súde v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe počítanej od ustálenia zdravotného stavu žalobcu. Zdravotný stav žalobcu bol najneskôr ustálený 20. januára 1989 v prípade lekárskeho posudku na 700 bodov a 20. februára 2001 v prípade lekárskeho posudku na 100 bodov, pričom žaloba bola podaná na súde až 6. augusta 2010. Navyiac súd prvého stupňa nezistil také dôvody, ktoré by odôvodňovali mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia tak, ako to žalobca v žalobe požaduje. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 150 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 19. decembra 2013 sp. zn. 9 Co 240/2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému a vedľajšej účastníčke nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci. Odvolací súd považoval posúdenie otázky premlčania nároku žalobcu na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia prvostupňovým súdom za vecne správne, a zdôraznil, že v danom prípade ide o právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, v ktorom uviedol, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom názore (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je absolútne prekvapivé a poukázal na to, že v inej právnej veci odvolací súd napriek vznesenej námietke premlčania, zvýšenie odškodnenia priznal. Nesúhlasil s právnym názorom odvolacieho súdu v otázke premlčania nároku žalobcu a trval na tom, že žalovaný vzniesol námietku premlčania nedôvodne. Na základe uvedeného žiadal zrušiť rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný ani vedľajšia účastníčka sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Keďže podané dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, ale takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné ani takému potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť z § 238 ods. 1 O.s.p., ani z § 238 ods. 3 O.s.p. Pre úplnosť treba uviesť, že dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“). Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy,

ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky väd taxatívne v ňom vymenovaných; iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Treba zdôrazniť, že pri posudzovaní existencie procesnej vady uvedenej v § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania, nie je významný subjektívny názor účastníka, ale len zistenie, že v konaní došlo k takejto vade.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je „absolútne prekvapivé“.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalobcovi realizáciu jeho procesných práv.

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvého stupňa. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (vid' tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat' správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane – súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových a právnych záveroch. Žalobca musel vzhľadom na priebeh a výsledky prvostupňového konania očakávať (predvídať), že odvolací súd bude v odvolacom konaní posudzovať a skúmať to, čo napokon odvolací súd aj skutočne posúdil a preskúmal.

Žalobca v dovolaní vyslovil aj nespokojnosť s právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v konaní na súdoch nižšieho stupňa nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a keďže prípustnosť jeho dovolania nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia

Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému a vedľajšej účastníčke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. marca 2015

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková